

آبونه شرائطی : هریر ایچون
سنه لکی (۲۷۵) آلتی آیلنی
(۱۵۰) خارج ایچون سنه لکی
۳۲۵ غروشدر .

نسخه سی ۵ غروشدر .
ایکی نسخه برآراده
(۱۰) غروشدر
سنه لکی ۵۲ نسخه در .

اداره خانه : باب عالی جاده سنده
رشید افندی خائنده

اخطارات

آبونه بدلی پشیندر .

مسلكه موافق آثار مع المنونیه
قبول اولنور . درج ایدله بن
یازیلر اعاده اولتماز .

الشرایط

اداره من تبدیلنه آریجه
۵ غروش کوندر لمیدر .

مکتوبلرک امضاری واضح
واوقوتاقلی اولسی و آبونه
صره نومروسی محتوی
بولونسی لازمدر

ممالک اجنیه ایچون آبونه
اولانلرک آدرسلرینک
فرانسزجه یازلسی رجا اولنور .

پاره کوندرلدیکی زمان نهیه
دائر اولدینی بیلدیرلسی
رجا اولنور

اتبعون اهدکم سیل الرشاد

صاحب و مدیر
اشرف ادیب

باش محرر
محمد عاکف

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

سبیل الرشاد

لوزانده بولونان اقدام غزنیسی صاحبی احمد جودت بکک بوسرلوحه ایله یازدیغی بر مقالیله کیچن کون اقدام نشر ابتدی . اخلاق دینیله حقیقته مهم معلومات وملاحظاتی احتوا ایدن بو مقاله یی عیناً نقل ایدیوروز :

اخلاق اسلامیله نیک مروج عبرت پروری اولان بوقیمتلی مجموعه نیک صوک بش اون نسخه سی بکا کوندردیله . وقت بولدیجه بونلرک مندرجاته کوز کزدریره نیک مستفید اولویورم . کوندرنلره تشکر ایدرم .

مجموعه نیک باشند آشاغی بتون مندرجاتی هیئت اجتماعیله من ایچون نیک مهم مسئله ومقاله لری ، نیک مصیب مطالعه لری حاویدر . بکا دیمشله ایدی کی سبیل الرشاد نیک متمصبانه بر یول طوتدی . بن اوقودیم مقاله لر ایچنده تمصبیدن ، قبا صوفیلقدن بر اثر کوره مدم . بومجموعه نیک مباحثی بر اجنبی لسانه ترجمه ایدرسه کز ، او لسانه متکلم ارباب عرفانندن تقدیردن باشقه بر مقاله کوره منرسکوز . مجموعه بر طرفدن تربیه اسلامیله وانسانیه یی نیک مفید امثله ایله ایضاح ایدیوروز ، دیگر طرفدن اخلاق اجتماعیله منی . اخلاق ایده نیک وقایعی غایب مصیب وطوغری بر ذهنیتله محاکمه ایدیوروز . مثلاً ۵۳۶ و ۵۳۷ نومرولرنده شو بختلری کوردم : مسلمانلق اساسلری ، اسلامک روح سیاسی ، جمع قرآن ، مکتب مدرسه فرقی ، مکتبلرده بحران اخلاق ، سینمه مالک مراقبه سی ، معارفک حالی ، آسرقاده اسلام تشکیلاتی ، تربیه و اخلاق ، ایچکی قالیقور ، مصرده منع مسکرات ... شو موضوعلر ایچنده بزى علاقه دار ایتمه بن بر ماده وارمیدر ؟ بن دنیانک اک سربست بر مملکتی اولان اسویچر مدهیم . بومملکتی ایچمه طانیانلردیم . بوراده (نوشاتل) دنیلن مترقی بر شهر واردر که مؤسسات علمیه سیله بنامدر . مکاتب عالیله سی ، دارالفنونی ، تجارت مکتبی ، زراعت مکتبی وسائر کئی مبانی علمیه یی احتوا ایدر . ایشته بو شهر میسیونرلرک سرکزلرندن بریدر . بونلرک نشر ایتمک لری کتابلری اوقومالی دم تعصب نه ایتمش آکلما لیدر . طوغری دن طوغری به اسلامیتی مؤاخذه ایدر اثر لردخی باصلمشدر . فقط دیگر جهتمده بالخاصه تربیه عامیه به ومکتبلرک تدریساتنه متعلق آثار مهمده طبع اولونور .

سبیل الرشاد ایشته بو ایکنجی نوع آثار مقبوله دندر . سبیل الرشادده برقرره کوردم . مجلس ولایتک صنایع مکتبی تخصیصاتله دارالالحان تخصیصاتنه عائد مذاکراتندن باختر ، بن سبیل الرشادک مطالعه سی اوقودیم زمان اوکا حق ویردم . بزمن ایچون مکاتب عالیله دن دها مهم اولان صنایع مکتبک تخصیصاتی تنقیص اولونیورده او بر طرفده دارالالحانک تخصیصاتنه ضم اولونیور . اگر بو ، بویه ایسه بز شاشیرمن بر ملت دیمکدن باشقه بر صفت بولونه ماز . نه غریب انسانلرک قارغیزی طویورده حق آکک بولاماز ایکن سفره منم چیلک تدارکنی دوشونیوروز . دارالالحانک خدمتده اولور . فقط موسیقیدن اول برکه اقتصادی استقلالزی الیه ایدم . ضرورتدن قورتیلیم . آرتان پاره منزه دارالالحانی دوشونوروز . دیمکک بز اغستوس بوچکی کئی جیت ، جیت ، جیت اوتمکی آچلقدن ترک حیات ایتمکک ترجیح ایدیوروز ! بو قدر مشقت عظیمه ایچنده یو وارلانیوروز . بورجلری نیک فائضلری ایچون ، آله جقیلر دن عاطفت دینلریوروز . صوکره معیشتجه وسعت بخش ایده نیک بر مؤسسه صنایع نیک تخصیصاتی کسوب او بر طرفده موسیقی دوشونیوروز !

مکتبلر حقیقته سبیل الرشادک یازدیغی مطالعه دن کیم متأثر اولماز ؟ مکتب سلطانی نیک دوشدیکی تردی یی اوقودیم زمان بکا آغلامق کلدی . بن ، بزمن کئی محاربه عمومیله نیک مغلوبی اولان مملکتلرده اخیراً اوطوردم : بچارستان ، آوستریا ، آلمانیا . برکه کیدوبده بچارلرک شیمدی تربیه عمومیله وپردکری

قادیناغک وظیفه سی ، پارقلرده ، تیارولرده کزیده دن ، افراط درجه ده سوسه ابتلا دن عبارت ظن اولمش ، فقط بوکا مقابل اصل طبیعی بر توجیه اولان اوقادینلغی ، عالمه صداقتی سقوط ایلمشدر .

کورولیورکه : اوتوز سنه اولکی موجودیتزده حس اولتان شخصیت مخصوصه من بو کون هیچ بر تظاهر آتمزده آکلایشله ماز بر حاله کلشدر . افکار وحرکات نیک سائق اولان حسیات تمامیه بزه بیانجی اولان کور . نیکلرک محصولی بولونمده در . غرب وشرقک غرائب انموذجندن متشکل وفضائله عائد بر جهتی بولونماق شرطیه مساویات جهان نمونه سی دینه نیک درجه ده متردی بر خلیطه اجتماعیه شهری دولدورمده در . اوتوز سنه اولکی نسلا بکونکی نسلک مقایسه سندن چیقان نتایج عمایه بوندن عبارتدر .

دیمکک صوک اوتوز سنه دن بری هیئت اجتماعیله مزده کیتدیجه سقوط ایدن بر تردینک موجودیتی بر امر واقعدر . بز بو کون هر وقتکندن ایچلمش ، هر زمانکندن دها قی ایلمش بولدیغیمز عمدیز ! غرب عرفانندن مستفید اولان کنجلیرک وضاع واطوار ظاهره لرینه بافندق عینی عزم وروحک شکل خارجی کئی متین اولدیغنه قانع اولیوروز . قادینلر نیک - وفاقلری ، جاده لری ، تیارو وسفاهت لرلی دولدیران غلبه لکنی کوردرک بر حیات اجتماعیله ایمره نیوروز .

فقط بکونکی منور کنجلیک عجباً اسکى یکنمه دیکمزل نسل قدر سجایایه مالکمیدر ؟ بکونکی قادینلق اوقادینلغک اوصاف وشرائطندن هیچ اولمازسه بر قسمی مدرکیدر ؟ بو سوؤالره صمیمیتله وکندیغیزی آلداتمق ایسته میهرک بر جواب ویرمک اقتضا ایدرسه : خایر ! دیمک ضروری اولور .

غربک ترقیات مادیله سی شهر منم بزمن ایچون اشد لزومی اولان بر منبع ترقیدر . غربک علم و عرفانندن استفادهمزده هیچ بر شی مانع دکدر . اساساً علم و عرفان و صنعت بشریتک مال مشترکیدر . افراد جمعیت اونی زده اولورسه بولور وکندیلرینه مال ایده بیلیرلر . فقط عنعنات و اخلاق جهتی بونیکله قابل قیاس دکدر . کورولیور که هیئت اجتماعیله من اوروپانک ترقیات مادیله سی نیک دلک ، عادات و اخلاقک غرب بیلیرجه بیله تقبیح ایدیان انواع و اشکالی امتصاص ایلمش بولونیور .

باشامق ایستین ملتر کندی عنعنات ومقدساتی محافظه تیمنی بیلیرلر . هیئت اجتماعیله من حقیر کورن ، بکنمه بن بر ملت ایچون حق حیاتی قانون خلقت نزع ایتمشدر . بویه بر ملت ایچون مقدر اولان بکونکی حاکم کی پریشانی ، ماده ومعنا انهم ایدن باشقه بر شی دکدر . بزى بو کساته نیک واسطه هرشیدن اول وجدانلر مزده بر اصطفا وجوده کتیره بیلمک ، کندی مقدسات وحرمتز داخلنده انکشافی آرزو ایتمکک بیلر ایدر . بوقه بکونکی شرائط آلتنده یاشایایله جکمزى دوشونمک محض جنت وفلاکت اولور .

حسن حکمت

اعماريه سي تماميله بربرينك عيدير . آوروپا اوج عصر ، شكري ، سچيليا عربلرينك فابريقه لرندن آلمش . اصممي برطب كتابندن بحت ايدييور . صانك بوكونكي تاليفاتنددر . مندرجاتي او قدر زنكيندر . اليوم استانبولده كال حيرتله تاماشا اينديكمز معظم مبانينك معمارلي مسلمان دكلي ايديلر ؟ سلطان احمد جامنك معماري محمد آغا بركون جامع بناسنه آبدستنز كيرمديكني ، اونك ترجمه حالي يازان كاتبي جعفر چلي بيان ايدييور . مشهور انگليز رياضيسيله همان بر زمانده لوغارتمه جدولني كلنبوي اسمايل افندي تنظيم ايمه مشمي ايدى ؟ تمى ايدلم كه بركون كلنبونده اهل اسلام طلبه سنى مركز خلافتده تاسيس اولونه حق بركليله طوبلايوب اولنره عصر حاضر ك علوم و فنونني تدريس سايه سنده مسلمان محيظلرني نائل انكشاف ايليلم ، اسلاميتك شرفني بين الاقوام آرديرلم .

سبيل الرشاد

احمدجودت بك افدينك سبيل الرشاد حقهده كي توجه و التفاتلرينه تشكر لر ايدرز . سبيل الرشاد حقايق و فضائل اسلاميه بي نشر اينديكي ايجون قبلر ندر محبت اسلاميه اولميانلر نظر ندره تعصبيله اتهام اولونمسي طبيعيدير . فقط بز شيمدييه قدر بويله غرضكارانه اتهاملره اهميت و برمديكمز كي بوندن صوكرده و بزه جك دكلز . بزطوتديغمز يولك حق يولي اولديغنه ايمان اينديكمز ايجون الى ماشاء الله بومسلكمزده ثابت قدم اوله جغز . ضلالت نه قدر توسع ايدرسه ايتسون سبيل الرشاد عون حقهده حق و حقيقي سويلككن اصلا فارغ اولمايه جقدر . حق هر شيدن اوستوندر ؛ او كاهيچ برشي غلبه ايدمه من . حق ده ميدانده در ، باطل ده ميدانده در . ارباب عقل و بصيرت هرايكيسني ده تميز ايدره . سبيل الرشاد تعصبيله ، يا خود ديكر بر صورتله اتهام ايدنلره قارشى سبيل الرشاد حقايق و فضائل اسلاميه بي نشر ايله مقابله ايدم جك و او بدبختلر ايجون جناب حقهده هدايت تمى ايدلر جقدر . (والذين جاهدوا فينا لهدينهم سبلنا وان الله لمع الحسنيين) .

تنظيماتك آچديغى رخنه لر

يومي رخنه لر كي استانبول مبعوثلريله متعدد ملاقاتلر تايدلر . بوميانده ظنين غزنه سى ده رأفت پاشا ايله ر ملاقات يا عشددر . رأفت پاشا مشوع مسائلدن بحت ايتمش ، از جمله تنظيماتك مملكتك تاملر ندره آچمش اولدقلى رخنه لرى شوصورتله ايضاح ايتملر درر :

— تنظيمات يادكارى اوله رق ميلونلرله آلتون بورج و بونك مقابلهده بوكون محافظه سنى بيله مقتدر اولامديغمز جسم سرايلر و تمام قارشيننده استانبولدن آنحق ايزمته قدر كيده بيلن بردميز يولى ، حقيقي و مادى اولان بو قسك مقابلهده غريبلاشمش اولق ايجون مولتكنك بر مکتوبنده ديديكى كي يونان قسى ، آروستريا قيليچي ، ماجار جاكى ، فرانسز يانطالونى كيهن براردو ، استانبولين طاشيبان مديران امور و بوتون بونلر كى تداركى ايجون آروپا دستكاهلرينه قبولرني آرقالرينه

اهميتي كورملى . بكيدين نه مكنتلر وجوده كتيرمشلر . حالبوكه رومانيايلر ، مجارستانه كيردكلى زمان اورادن اوتوز يدي ميلياراق مال و منال كتورمشلره مملكتده برشي بر اقامشلر در ؛ و يانه ده نه قدر آج عائله وار . فقط اهالى به مسائل علميه و فنيه بي الكتريتي پروژكتورلريله كوستر مكم مخصوص اولان قوجه بر مؤسسه كافي كلفمش ، شمدي ديكر بر محلهده اوله بيوك بر مؤسسه ده وجوده كتيريورلر . باويرانك مونيخ دارالفنوننده ايسه اون درت بيك طلبه (ته طيلارده عمليات ترابيهده ايشله يوب رزقنى آلدن ايدنلرده داخل) تحصيل علم ايله وقت كچيريورلر . صوگره بز نه بجز يكسز آدملر اولديغمزى اكلامالى بزكه مكاتب ابتدائيه سنى بيله اون سنه اولكندن ده آشاغى دوشورمئش و بر مکتب سلطاننك حسن اداره سنى تايمين ايدمه مشز .

سبيل الرشادك آجى و فقط تادرون قبلدن كلن مطالعه لرني دائما اوقويه لم و نه اولر يمزده ده اولدلر يمز و قادنلر يمز اوقوده لم . بز او آجى سوزلر ديكله مكم لازمدر . سبيل الرشاد مكنتلرده ، عائله لره اوقونه حق بر قرائت كتايدر .

اخلاق دينيه سائر مملكتلرده نه بولده رعايت ايدلديكني اخيراً انكترده و برلمش اولان بر قرار بك كوزل آكلدير . انكتره ، حریت شخصيه بي ، حریت كلاميه بي اك زياده مدافعه ايدن بر مملكتدر . فقط اخيراً رمثله ظهور ايدى : هر هانكي بر كيمسه ايتديكي اعتقاده سالك اوله بيلير . لكن الوهيتك انكارى ، دهريك ، دينسلك ، رافضيك اشاعه و نشر اولونه ماز . بوكا هر كيم تصدى ايدرايسه قانوناً دوچار مجازات اولور . برى قالدى ، بو مجازاتي قالديرمق ايتده . فقط در حال كتيربوري اسپيوسى (اوراده علمای دين پارلامنتويه رأساً كيرلر) مداخله ايدى . مدافعه سنى ديكلينلر او كا باشند آشاغى حق ويرديلر و مجازاتي ابقا ايتديلر .

اون كون قدر اولوبور آوسترياده (پورت شاخ) ده بيوك بر خرستيان قونفرمسي اولدى . بوندن مقصد كنجلى اخلاق دينيه دائره سنده ترابه چاره لرني دوشونك و مذاكره ايتكدر . همان هر ملتدن بورايه دكرلى مدرسلر كلديلر . هيسى ده مشهور آدملر ايدى . دارالفنونلر طلبه سنندن دخي خيليسى بوكا اشتراك ايتديلر . قونفره سالوننده شو عباره آصيل ايدى : « سعادت و سلامت حضرت عيسى نك اميرلى دائره سنده حر كنده در . » بو قونفرده جوق مهم مسئله لر مذاكره ايدلدى . اكر قونفره رانس ايتى اولماسه ايدى ، بنده اورايه كيدوب مذاكره لرى ديكله جك ايدم . موضوعلر مهم ايدى . بز مملكتمزده بعض كنجلر ظن ايدييوركه آرتق بتون دنيا هر بر قيددن آزاده اوله رق حر كته ماؤوندر . بعض جاهلر مزده تدبيركي سيلرني دينده آرايورلر و سويله بورلر . بر كره بيطرفانه دوشونم . سالف الذكر قونفره بيه كلنلر هب مشهور آدملر درر . اكر بو آدملر عيسوى دينده ترابه ني ترقيه مخالف كورمه بورلر ايسه بر حال آدم دين اسلامده تدنى سببى بولايليرى ؟ بز دن بك جوق زياده حسيات دينيه صاحي اولان اسكى مسلمانلر ايجون دين نه دن مانع ترق اولامش ؟ اواسكيلر ك عالملى يالكز علوم دينيه ايله مي مشغول ايديلر ؟ كيمياده ، هيئته ، رياضياتده ، طبابتده ، حكمتده ، آياصوفيه كتبه سننده كورديكم عربى بر كتبه ده كورديكم رسلردن بالاستدلال ، ماكنه ده ، علم حيوانات و نباتاتده ، زراعتده ، صنايعده ، علم الارضده ، جغرافياده ، يتيشن علمای اسلامك حد و حسابي وارميدر ؟ اخيراً سچيليا آطه سنده اجراى سياحت ايتمش اولان يوسف ساح اصممي نك ائزندن بحت اينديكمز زمان ، ايتاليا مورخينندن بر ذاتك مسلمانلر حقهده كي تقديراتندن بر ايكي صحيفه بي اقتباس ايتمش ايدك . بو سياحتنامه بي اوقومالى ده اوافاجق بر بنى اغلب حكومتك مالك اولديغى علمانك عددني كورملى ، اندلسده ، مصرده ، آفريقاى شاليده ، بغدادده ، شامده ، بخارا و ماوراءالنهرده يتيشن بي نياه او علمای اسلام مجبا نصل اولمش ده زمانلر ندره رهبر علوم و معارف و مؤسس مدنيت اولمش ؟ سچيليانك اعمارى تدابيريله شمديكي آروپا تدابير